

KULTIVERINGSARBEIDET I NUMEDALSLÅGEN 2009

AKTIVITETER

Et forsiktig overslag viser at Lågens Framtid (LF) har bidratt med mer enn 800 timer med dugnadsarbeid i 2009 for å fremme laksens levevilkår i Numedalslågen. LF har bistått Numedalslågens forvaltningslag (NF) og Lardal Jeger- og Fiskerlag (LJF) i dette omfattende arbeidet.

- **Drift av klekkeriet - vinter/vår 2009**
- **Yngelutsetting**
- **Dugnad på klekkeriet**
- **Stamfiske**
- **Stryking**
- **Drift av klekkeriet - høsten 2009**

DRIFT AV KLEKKERIET PÅ GRINI - VINTER/VÅR 2009

Frivillige fra Lardal Jeger- og Fiskerlag (LJF) og Lågens Framtid (LF) bistod Numedalslågen forvaltningslag (NF) med dugnadsinnsats og nødvendig personell for driften av klekkeriet også vinteren/våren 2009. Arbeidet ble for det meste ledet av Bjarnulf Helgeland (LJF), som har passet lakserogna som om det skulle være hans egne barn. Etter strykingen i november ble den befruktete rogn fraktet til Klekkeriet på Grini. Befruktet rogn fra forskjellige hunner ble plassert i klekkedasser og merket med referansenummer. Etter et visst antall døgngrader, startet klekkingen så smått en gang i februar.

Mange frivillige har stilt på klekkeriet for å vaske lakserogn. Når rognen vaskes blir eggene klare, og døde/ubefruktede rognkorn skiller seg ut. Disse plukkes bort for å unngå soppdannelse. Det knytter seg alltid stor spenning til overlevelsen av rogn, og om all rogn kan benyttes. Rogn fra kultivert/ syk fisk, eller fisk fra andre vassdrag, blir destruert.

En veterinær er alltid tilstede under strykingen for å ta prøver av stamfisken. Analyserapporten fra veterinærinstituttet i 2009, viste dessverre at vi måtte destruere ca 10.000 rogn, på grunn av sykdom på fisk. I slutten av april gjennomførte veterinær Line Mørch en rutinemessig kontroll av yngelen.

All død rogn/yngel blir registrert. Egne skjemaer viser hvilke hunner og hanner som er parret og i hvilke kar rogn er plassert. Dataene tas vare på og kan være nyttig å ha til senere bruk.

Jørn Lindseth (Lardal Kommune) sjekker utviklingen av plomme-sekkyngelen. I begynnelsen av mai er den snart klar til utsetting.

YNGELUTSETTING

Lørdag 2. mai ble det satt ut 11.000 lakseyngel i Haugselva i Hvarnes. Hovedutsettingen var lørdag 9. mai, der ca. 105.000 lakseyngel ble fordelt ut på Daleelva, Haugselva, Herlands-elva m/sideelver, Gavelstadelva, Skjæråsbekken og Hagenes-vassdraget.

Numedalslågen forvaltningslag er ansvarlig for kultiveringen, og yngelutsettingen er et storstilt dugnadsamarbeid mellom medlemmer i forvaltningslaget, Lågens Framtid og Lardal JFL. Bjarnulf Helgeland (LJF), Jørn Lindseth (Lardal Kommune) og Ingar Aasestad (NF) organiserte utsettingen.

Yngelen ble transportert i plastsekker fylt med vann og oksygen, og satt skånsomt ut ved hjelp av kanner og spann.

Sent på høsten i 2008 assisterte Lågens Framtid Ingar Aasestad i arbeidet med å sette ut befruktet lakserogn i egenproduserte gytetroper i Floreelva. I august i år ble overlevelsen av disse sjekket. Ingar Aasestad i forvaltningslaget har el-fisket for å kontrollere status for lakseyngel i Floreelva. Yngelen hadde klart seg bra!

DUGNAD PÅ KLEKKERIET PÅ GRINI

Et gjentakende problem på klekkeriet var ustabil vanntemperatur. Høsten 2009 ble det derfor installert et nytt varslingssystem. LF og LJF har, med god hjelp fra Larviks firmaet IKM Instrutek AS, investert i automatisk overvåking av vanntilførsel og vann-temperatur til klekkekassene i klekkeriet på Grini. Overvåkingen er GSM-basert og varsler med SMS (tekstmelding) til et forhånds-programmert telefonnummer. Systemet har allerede vist seg å være pålitelig, og har ved et par anledninger varslet feil mht. vannmengde eller temperatur.

Vasking, desinfisering og klargjøring av nødvendig utstyr er viktig. Kar og utstyr på stamfiskehuset og klekkeriet ble grundig vasket og desinfisert i god tid før oppstart av stamfiske.

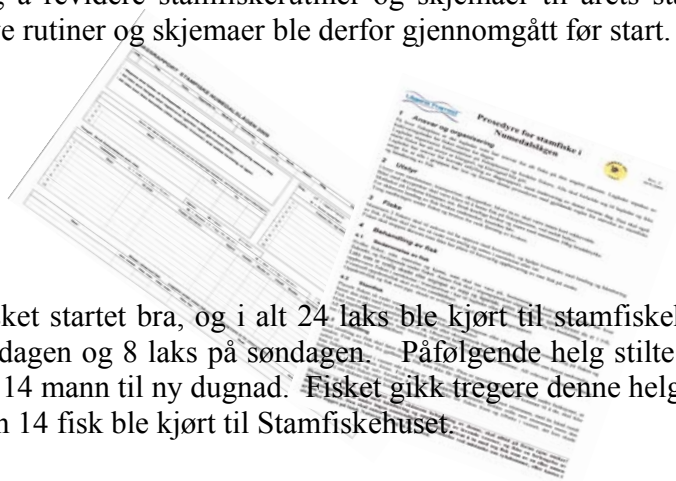

ÅRETS STAMFISKE

Stamfiske startet helgen 2-4 oktober, og holdt på de fire påfølgende uker. 15-20 mann fra kultiverings- gruppene til LJF og Lågens Framtid stilte til dugnad. Leif Eriksen hadde tatt på seg å revidere stamfiskerutiner og skjemaer til årets stamfiske. Nye rutiner og skjemaer ble derfor gjennomgått før start.

Fisket startet bra, og i alt 24 laks ble kjørt til stamfiskehuset på lørdagen og 8 laks på søndagen. Påfølgende helg stilte hhv. 17 og 14 mann til ny dugnad. Fisket gikk tregere denne helgen, og kun 14 fisk ble kjørt til Stamfiskehuset.

Reviderte prosedyrer beskriver god håndtering av stamfisken. Laksen bør behandles mest mulig skånsomt, for å sikre overlevelse og god kvalitet fram til strykingen.

Fisket de påfølgende to helger gikk også tregt, men ytterligere 10 laks ble kjørt til stamfiskehuset. Generelt kan sies at årets stamfiske gikk trått, og vi måtte slite for å få nok fisk. I alt ble 58 laks transportert til stamfiskehuset på Persplass og cirka 630 timers dugnad gikk med til stamfisket i 2009.

STRYKING AV STAMFISK

Lørdag 7. november var satt av til stryking av laks i stamfiskehuset på Persplass i Hvittinfoss. Men strykingen måtte fremskyndes en uke, på grunn av problemer med sykdom og overlevelse i karene. Lørdag 31. oktober ble i all hast en gjeng fra LF og LJF kalt sammen til dugnad. Strykingen ble ledet av av Bjarnulf Helgeland.

Laksen ble bedøvet i eget kar før stryking.

Etter endt stryking sørget veterinæren for obduksjon av hvert individ for parasitter og vertikalt overførbare sykdommer (fra foreldre til avkom) som Furunkulose og BKD (Bacterial Kidney Disease) - eller bakteriell nyresyke på norsk.

Årets ”produksjon” gav ca. 20 liter rogn, som tilsvarer ca. 120.000 rognkorn.

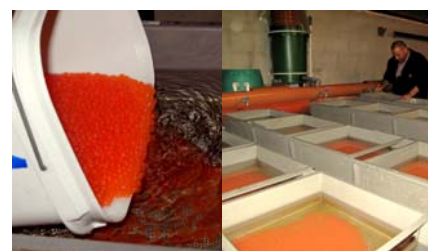
Forsøket fra Florelva i 2008, et sidevassdrag til Numedalslågen, der befruktet rogn ble satt ut i kunstige gytegroper, var vellykket, og ble også gjennomført i 2009. To mann fra LF assisterte Ingar Aasestad med dette arbeidet i begynnelsen av november. Det ble benyttet befruktet rogn fra 2 hunnfisk til dette formålet. Gytekassene ble på forhånd fylt opp med gytegrus og klargjort med rør for nedsenking av rogn. Florelva, som renner fra Kopa og Raubern ned via Svartangen og Daleelva, ønskes benyttet i laksekultiveringen, men sent åpnede (vinterstengte) veier i dette terrenget gjør det vanskelig å komme til ved yngelutsetting om våren.

DRIFT AV KLEKKERIET PÅ GRINI - HØSTEN 2009

Etter strykingen 31. oktober, ble den befruktede rogn fraktet fra "Persplass" til klekkeriet på Grini, der den ble plassert i egne klekkekar. Karene er merket med nummeret til hunnfisken rognen stammer fra, slik at den er sporbar.

Dette arbeidet blir kvalitetssikret gjennom stadig forbedring av rutiner, prosedyrer og loggføring av aktiviteter.

Vi vil rette en stor takk til alle som har bidratt med dugnadsarbeid eller økonomisk støtte til vårt arbeid!